

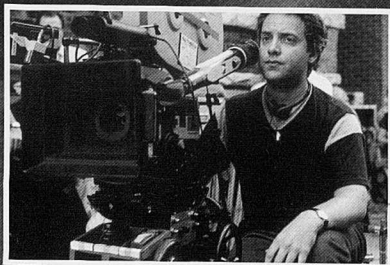
Martí Martorell

Després de gairebé tres anys d'escriure diferents articles sobre cinema, vaig parlar amb en Jaume Vidal, director d'aquesta revista, per plantejar-li un canvi: fer la crítica d'algunes de les pel·lícules que s'estrenen cada mes. Ens vàrem posar d'acord i, per tant, a partir d'aquest mes trobareu el comentari de tres o quatre de les estrenes del mes anterior a l'edició de la revista.

Abans de fer les primeres crítiques, però, m'agradaria explicar què entenc per crítica cinematogràfica.

No és un ànim censor, evidentment, tot i que alguna després d'haver vist segons què, m'hauria agradat molt prohibir l'exhibició d'una pel·lícula determinada perquè no es tudàs una sala on s'hi hauria pogut projectar una altra pel·lícula que, per problemes de quotes i altres excuses dels exhibidors, no s'ha arribat a projectar a Mallorca (i ja no parlem de la política de projeccions a Menorca i Eivissa).

La definició més propera que entenc per crítica cinematogràfica és la d'exercici literari, és a dir, intentar reflectir mitjançant paraules allò que ha produït en l'espectador el visionat d'una pel·lícula. Un exercici estilístic, però, acompanyat també d'un sentit pràctic: recomanar, directament o de manera més subtil, al lector si val la pena o no anar a veure la pel·lícula. I aquí es planteja el dubte de saber quins són els elements que fan que una pel·lícula sigui recomanable o no. Per mi, principalment només

n'hi ha un, bàsic i que es redueix al fet que la pel·lícula no enganyi l'espectador. En altres paraules, no es pot vendre una pel·lícula com *L'atac dels clons* amb l'afirmació que és molt innovadora. Per què? Pels efectes especials? Es pot dir que, en tot cas, és entretinguda i que té molt d'artifici, però no treu cap enlloc. Més innovadora va ser, per exemple, *Sunrise (Amanecer)*, que també ja incloïa efectes especials, però sí que va més enllà de fer passar l'estona. Si volen vendre els productes (i en tenen tot el dret), que ho facin bé, però sense considerar que l'espectador no hi és del tot.

Aquesta capacitat de dilucidació no és innata, sinó simplement el fruit de l'acumulació d'hores de veure dues o tres pel·lícules a la setmana gairebé vint anys. D'aquesta experiència he extret que, encara que facilita la feina, no és convenient jutjar les pel·lícules per la temàtica que tracten, i més ara, en una època en què impera la moda del que és *políticament incorrecte*: si una pel·lícula és simplement un pamflet en contra de la pena de mort, és una bona pel·lícula; en canvi, *The Birth of a Nation (El nacimiento de una nación, Griffith, 1915)*, com que justifica el Ku Klux Klan, és una pel·lícula dolenta. I la crítica no és fer valoracions morals sobre el tema, sinó considerar simplement si la pel·lícula funciona o no cinematogràficament i la resta, discussions per a teòlegs i moralistes.

I ja, sense cap més dilació, la primera crítica d'aquesta secció.

Tan poc rendible és deixar una sola pantalla a qualsevol multisala per a les versions originals i haver-nos de conformar amb les estrenes no doblades, de cada vegada més escasses, dels cinemes Renoir?

Road to Perdition

Segona pel·lícula de Sam Mendes, director de la controvertida *American Beauty*, que ha begut del cinema negre clàssic americà no per fer una pel·lícula sobre gàngsters, sinó sobre les relacions que s'estableixen entre pares i fills i allò que ocorre quan aquests darrers se senten traïts pel pare.

Una primera cosa que s'ha d'agrair és que no es tracta d'una altra *American Beauty* (això no ho dic perquè no m'agrada aquesta pel·lícula, ans al contrari, per mi una de les millors estrenes del 2000), sinó que Mendes

fa un altre tipus de pel·lícula en què destaca sobretot el bon maneig que fa dels elements narratius clàssics tot just esmentats, és a dir, fa creïble la història sense que es noti un encarament provocat per un excés de seguiment de les formes de narració que homenetja. De fet, a més, la fotografia també hi té molt a veure. No conec el material primer de què parteix aquesta pel·lícula (una novel·la gràfica, més que no còmic, deguda a Max Allan Collins i Richard Piers Rayner), però sembla que, ja des de les

primeres escenes, la tasca del director de fotografia, Conrad L. Hall, ha volgut reflectir-ne l'origen, repte que supera amb escreix.

Hi fa molt també la presència de tres actors que interpreten força bé el paper que tenen encarregat: el protagonista Tom Hanks (Michael Sullivan); Jude Law (l'assassí a sou Harlen Maguire) i, especialment, Paul Newman (el cap de la màfia John Rooney), com a mostra, la mirada que fa quan Tom Hanks l'apunta amb la metrallera i sap quin final li espera.

Ara bé, sí que hi ha una persona que ha repetit la tasca que va fer a *American Beauty* i és el músic Thomas Newman. Em va ser difícilment superable no relacionar les dues composicions que fa servir en una i altra pel·lícula, quan *Road to the Perdition* necessitava potser un tractament musical més neutre i no tan marcat.

La llàstima principal, però, és que ens hagin privat aquí de la versió original. Sobretot és inversemblant el doblatge de la veu en *off* que tanca i obre la pel·lícula: sense sarcasme, sembla que el nin que conta la història és a punt de morir, quan en la versió original això no ocorre, perquè té la veu que se sent durant tota la pel·lícula...

Tan poc rendible és deixar una sola pantalla a qualsevol multisala per a les versions originals i haver-nos de conformar amb les estrenes no doblades, de cada vegada més escasses, dels cinemes Renoir? ■

